

Adrian Nicolae Romoņi
Doina Teodora Őimon
Silvana Luminița Bicăzan

LIMBA ȘI LITERATŪRA ROMÂNĂ

9

Caiet de activități

Modelul ERR

- Evocare
- Realizarea sensului
- Reflecție

INTRODUCERE

Lecția 1: Să ne cunoaștem! • ITALO CALVINO, <i>DACĂ ÎNTR-O NOAPTE DE IARNĂ UN CĂLĂTOR</i>	6
Lecția 2: Recapitulare (I) – Oglinda • JORGE LUIS BORGES, <i>OGLINDA ȘI MASCA</i>	8
Lecția 3: Recapitulare (II) – Masca • JORGE LUIS BORGES, <i>OGLINDA ȘI MASCA</i>	10
Lecția 4: Recapitulare (III) – Poetul • ION MINULESCU, <i>UNUI CÂNTĂRET</i>	12
Test inițial	14

UNITATEA 1 – JOC ȘI JOACĂ

Lecția 1: Textul nonliterar • <i>Jocurile video</i>	18
Lecția 2: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Înțelegerea textului • <i>Lumea jocului</i>	20
Lecția 3: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Analiză și interpretare • <i>Lumea jocului</i>	22
Lecția 4: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Analiză și interpretare • <i>Parteneri de joacă</i>	24
Lecția 5: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Parteneri de joacă</i>	26
Lecția 6: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Construcția personajului • <i>Eroul jocului</i>	28
Lecția 7: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Construcția personajului • <i>Eroul jocului</i>	30
Lecția 8: ITALO CALVINO, <i>BARONUL DIN COPACI</i> • Descrierea literară – tabloul	32
Lecția 9: DAN NOREA, <i>FACEAREA LUMII</i> • Înțelegerea textului • <i>Jocul divin</i>	34
Lecția 10: DAN NOREA, <i>FACEAREA LUMII</i> • Înțelegerea textului • <i>Jocul divin</i>	36
Lecția 11: DAN NOREA, <i>FACEAREA LUMII</i> • Analiză și interpretare • <i>Joc secund</i>	38
Lecția 12: ION BARBU, <i>DUPĂ MELCI</i> • Înțelegerea textului • <i>Joc secund</i>	40
Lecția 13: ION BARBU, <i>DUPĂ MELCI</i> • Analiză și interpretare • <i>Magia jocului</i>	42
Lecția 14: ION BARBU, <i>DUPĂ MELCI</i> • Analiză și interpretare • <i>Jocul cunoașterii</i>	44
Lecția 15: MIHAIL SEBASTIAN, <i>JOCUL DE-A VACANȚA</i> • Înțelegerea textului • <i>Jocul de-a vacanța</i>	46
Lecția 16: MIHAIL SEBASTIAN, <i>JOCUL DE-A VACANȚA</i> • Interpretarea textului • <i>Jocul de-a vacanța</i>	48
Lecția 17: Ficțiune și realitate – opera memorialistică • J.W. GOETHE, <i>POEZIE ȘI ADEVĂR</i> • Înțelegerea textului	50
Lecția 18: Ficțiune și realitate – opera memorialistică • J.W. GOETHE, <i>POEZIE ȘI ADEVĂR</i> • Aprofundarea textului	52
Lecția 19: LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE • Limbajul artelor • <i>BALETUL</i>	54
Lecția 20: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Derivarea și schimbarea valorii gramaticale • <i>Pauză de joacă</i>	56
Lecția 21: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • RELAȚII SEMANTICE – sinonimia, antonimia, omonimia, polisemia • <i>Jocul cuvintelor</i>	58
Lecția 22: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • ERORI SEMANTICE – paronimia, pleonasmul • <i>Jocul cuvintelor</i>	60
Lecția 23: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • STILUL DIRECT • <i>Jocurile copilăriei</i>	62
Lecția 24: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • STILUL INDIRECT • <i>Jocurile copilăriei</i>	64
Lecția 25: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • MONOLOGUL • <i>Jocurile copilăriei</i>	66
Lecția 26: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • ESEUL LIBER • <i>Joc de societate</i>	68
Lecția 27: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • ESEUL LIBER • <i>Joc de societate</i>	70
JURNAL DE ÎNVĂȚARE	72
TEST DE EVALUARE	73

UNITATEA 2 – FAMILIA

Lecția 1: FAMILIA – CODUL CIVIL • Înțelegerea textului • <i>Sub semnul legii ... (I)</i>	76
Lecția 2: FAMILIA – CODUL CIVIL • Analiza și interpretarea textului • <i>Sub semnul legii ... (II)</i>	78
Lecția 3: IOAN SLAVICI, <i>MARA</i> • Înțelegerea textului • <i>Dragostea de mamă (I)</i>	80
Lecția 4: IOAN SLAVICI, <i>MARA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Dragostea de mamă (II)</i>	82
Lecția 5: IOAN SLAVICI, <i>MARA</i> • Înțelegerea textului • <i>Dragostea de mamă (III)</i>	84
Lecția 6: IOAN SLAVICI, <i>MARA</i> • Portretul literar • <i>Dragostea de mamă (IV)</i>	86
Lecția 7: DAN LUNGU, <i>FETIȚA CARE SE JUCA DE-A DUMNEZEU</i> • Înțelegerea textului • <i>Familia contemporană (I)</i>	88
Lecția 8: DAN LUNGU, <i>FETIȚA CARE SE JUCA DE-A DUMNEZEU</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Familia contemporană (II)</i>	90
Lecția 9: ION PILLAT, <i>ODIHNA TATEI</i> • Înțelegerea textului • <i>Din alte vremi (I)</i>	92
Lecția 10: ION PILLAT, <i>ODIHNA TATEI</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Din alte vremi (II)</i>	94
Lecția 11: ALEXANDRU KIRIȚESCU, <i>GAIȚELE</i> • Înțelegerea textului • <i>Tensiuni în familie (I)</i>	96
Lecția 12: ALEXANDRU KIRIȚESCU, <i>GAIȚELE</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Tensiuni în familie (II)</i>	98
Lecția 13: ALEXANDRU KIRIȚESCU, <i>GAIȚELE</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Tensiuni în familie (III)</i>	100
Lecția 14: LUCIAN BLAGA, <i>HRONICUL ȘI CÂNTECUL VÂRSTELOR</i> • Textul memorialistic • <i>Din memorie (I)</i>	102
Lecția 15: LUCIAN BLAGA, <i>HRONICUL ȘI CÂNTECUL VÂRSTELOR</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Din memorie (II)</i>	104
Lecția 16: Comunicarea. Funcțiile limbajului • <i>Comunicarea în familie (I)</i>	106
Lecția 17: Comunicarea. Funcțiile limbajului • <i>Comunicarea în familie (II)</i>	108
Lecția 18: Comunicarea. Funcțiile limbajului • <i>Să scriem corect!</i>	110
Lecția 19: Limbajul artelor • <i>Familia pe scenă (I)</i>	112
Lecția 20: Limbajul artelor • <i>Familia pe scenă (II)</i>	114
JURNAL DE ÎNVĂȚARE	116
TEST DE EVALUARE	116
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (1) • FRANZ KAFKA, <i>METAMORFOZA</i>	118
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (2) • ILEANA MĂLĂNCIOIU, <i>JOC</i>	120
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (3) • MIHAIL SEBASTIAN, <i>STEAUA FĂRĂ NUME</i>	122
TEZĂ – Semestrul I	124
RECOMANDĂRI DE LECTURĂ LA SFÂRȘITUL PRIMULUI SEMESTRU	126

UNITATEA 3 – IUBIREA

Lecția 1: PLATON, <i>BANCHETUL</i> • Înțelegerea textului • <i>Iubirea – sub semnul mitului... (I)</i>	128
Lecția 2: PLATON, <i>BANCHETUL</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Iubirea – sub semnul mitului... (II)</i>	130
Lecția 3: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Eseul • <i>Iubirea agapé* (I)</i>	132
Lecția 4: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Eseul • <i>Iubirea agapé* (II)</i>	134
Lecția 5: LIVIU REBREANU, <i>ADAM ȘI EVA</i> • Înțelegerea textului • <i>Iubirea – de la mit la literatură...</i>	136
Lecția 6: LIVIU REBREANU, <i>ADAM ȘI EVA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Muzica unui sentiment</i>	138
Lecția 7: MIHAIL EMINESCU, <i>SONET</i> • WILLIAM SHAKESPEARE, <i>SONETUL XLIII</i> • Înțelegerea textului • <i>Iubirea – o exprimare lirică (I)</i>	140
Lecția 8: MIHAIL EMINESCU, <i>SONET</i> • WILLIAM SHAKESPEARE, <i>SONETUL XLIII</i> • Configurarea temei • <i>Iubirea – o exprimare lirică (II)</i>	142
Lecția 9: MIHAIL EMINESCU, <i>SONET</i> • WILLIAM SHAKESPEARE, <i>SONETUL XLIII</i> • Configurarea temei • <i>Iubirea – o exprimare lirică (III)</i>	144
Lecția 10: MARIN SORESCU, <i>POVESTE</i> • Înțelegerea textului • <i>Iubirea – o viziune neomodernistă (I)</i>	146
Lecția 11: MARIN SORESCU, <i>POVESTE</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Iubirea – o viziune neomodernistă (II)</i>	148

Leția 12: IV CEL NAIV, <i>ORTOGRAFIA IUBIRII</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Iubirea ludică (I)</i>	150
Leția 13: IV CEL NAIV, <i>ORTOGRAFIA IUBIRII</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Iubirea ludică (II)</i>	152
Leția 14: WILLIAM SHAKESPEARE, <i>VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ</i> • Înțelegerea textului • <i>De la iubire... la refuz (I)</i>	154
Leția 15: WILLIAM SHAKESPEARE, <i>VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>De la iubire... la refuz (II)</i>	156
Leția 16: WILLIAM SHAKESPEARE, <i>VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ</i> • Înțelegerea textului • <i>De la iubire... la acceptare (III)</i>	158
Leția 17: WILLIAM SHAKESPEARE, <i>VISUL UNEI NOPTI DE VARĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>De la iubire... la acceptare (IV)</i>	160
Leția 18: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Stilul epistolar • <i>Iubirea în scrisori (I)</i>	162
Leția 19: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Corespondența privată • <i>Iubirea în scrisori (II)</i>	164
Leția 20: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Exprimarea orală – Monologul • <i>Iubirea mărturisită</i>	166
Leția 21: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă • <i>Stil direct. Stil indirect</i>	168
Leția 22: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Semnele de ortografie și de punctuație • <i>Despre semnele care dau sens (I)</i>	170
Leția 23: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Rolul semnelor de ortografie și de punctuație • <i>Despre semnele care dau sens (II)</i>	172
Leția 24: LITERATURA ȘI ARTA PLASTICĂ • Transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă • <i>Limbajul artelor (I)</i>	174
Leția 25: LITERATURA ȘI ARTA PLASTICĂ • <i>Limbajul artelor (II)</i>	176
JURNAL DE ÎNVĂȚARE	178
TEST DE EVALUARE	179

UNITATEA 4 – LUMI FANTASTICE

Leția 1: Textul nonliterar • TZVETAN TODOROV, <i>INTRODUCERE ÎN LITERATURA FANTASTICĂ</i> • Înțelegerea textului • <i>Între două lumi (I)</i>	182
Leția 2: Textul nonliterar • TZVETAN TODOROV, <i>INTRODUCERE ÎN LITERATURA FANTASTICĂ</i> • Înțelegerea textului • <i>Între două lumi (II)</i>	184
Leția 3: ION LUCA CARAGIALE, <i>LA HANUL LUI MÂNJOALĂ</i> • Înțelegerea textului • <i>Pe meleaguri primejdioase (I)</i>	186
Leția 4: ION LUCA CARAGIALE, <i>LA HANUL LUI MÂNJOALĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Pe meleaguri primejdioase (II)</i>	188
Leția 5: ION LUCA CARAGIALE, <i>LA HANUL LUI MÂNJOALĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Pe meleaguri primejdioase (III)</i>	190
Leția 6: ION LUCA CARAGIALE, <i>LA HANUL LUI MÂNJOALĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Pe meleaguri primejdioase (IV)</i>	192
Leția 7: ION LUCA CARAGIALE, <i>LA HANUL LUI MÂNJOALĂ</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Sub semnul răului</i>	194
Leția 8: GEORGE CORNILĂ, <i>REGELE LUPILOR. TOIAGUL DE STEJAR</i> • Înțelegerea textului • <i>Ab initio (I)</i>	196
Leția 9: GEORGE CORNILĂ, <i>REGELE LUPILOR. TOIAGUL DE STEJAR</i> • Înțelegerea textului • <i>Ab initio (II)</i>	198
Leția 10: VASILE ALECSANDRI, <i>BABA CLOANȚA</i> • Înțelegerea textului • <i>Ființe fantastice</i>	200
Leția 11: VASILE ALECSANDRI, <i>BABA CLOANȚA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Pactul cu diavolul</i>	202
Leția 12: VASILE ALECSANDRI, <i>BABA CLOANȚA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Bătrâna vrăjitoare</i>	204
Leția 13: LEONID DIMOV, <i>VIS CU BUFON</i> • Înțelegerea textului • <i>Visând cu ochii larg deschiși (I)</i>	206
Leția 14: LEONID DIMOV, <i>VIS CU BUFON</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Visând cu ochii larg deschiși (II)</i>	208
Leția 15: VASILE ALECSANDRI, <i>SÂNZIANA ȘI PEPELEA</i> • Înțelegerea textului • <i>În lumea fanteziei (I)</i>	210
Leția 16: VASILE ALECSANDRI, <i>SÂNZIANA ȘI PEPELEA</i> • Analiza și interpretare • <i>În lumea fanteziei (II)</i>	212
Leția 17: VASILE ALECSANDRI, <i>SÂNZIANA ȘI PEPELEA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Oglindă, oglinjoară...</i>	214
Leția 18: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Sensul cuvintelor în context • <i>Visând... printre cuvinte (I)</i>	216
Leția 19: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Exerciții de vocabular • <i>Visând... printre cuvinte (II)</i>	218
Leția 20: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Știrea • <i>Spațiul – ultima frontieră</i>	220
Leția 21: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Articolul • <i>Zile de descântece</i>	222
Leția 22: LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE • Limbajul plastic • <i>Jocul ieilor (I)</i>	224
Leția 23: LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE • Limbajul plastic • <i>Jocul ieilor (II)</i>	226
JURNAL DE ÎNVĂȚARE	228
TEST DE EVALUARE	229

UNITATEA 5 – PERSONALITĂȚI, EXEMPLE, MODELE

Leția 1: PETER NEAGOE, <i>SFÂNTUL DIN MONTPARNASSE</i> • Înțelegerea textului • <i>Personalități și celebritate (I)</i>	232
Leția 2: PETER NEAGOE, <i>SFÂNTUL DIN MONTPARNASSE</i> • Configurarea temei • <i>Personalități și celebritate (II)</i>	234
Leția 3: PETER NEAGOE, <i>SFÂNTUL DIN MONTPARNASSE</i> • Portretul literar • <i>Personalități și celebritate (III)</i>	236
Leția 4: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Jurnalul • <i>Personalități istorice</i>	238
Leția 5: I.L. CARAGIALE, <i>ÎN NIRVANA</i> • Înțelegerea textului • <i>Când modelele vorbesc... despre modele (I)</i>	240
Leția 6: I.L. CARAGIALE, <i>ÎN NIRVANA</i> • Portretul literar • <i>Când modelele vorbesc... despre modele (II)</i>	242
Leția 7: GRIGORE ALEXANDRESCU, <i>UMBRA LUI MIRCEA. LA COZIA</i> • Înțelegerea textului • <i>Personalități – o viziune poetică (I)</i>	244
Leția 8: GRIGORE ALEXANDRESCU, <i>UMBRA LUI MIRCEA. LA COZIA</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Personalități – o viziune poetică (II)</i>	246
Leția 9: EUGEN IONESCU, <i>REGELE MOARE</i> • Înțelegerea textului • <i>Când personalitățile ajung subiecte în literatura absurdului (I)</i>	248
Leția 10: EUGEN IONESCU, <i>REGELE MOARE</i> • Analiza și interpretarea textului • <i>Când personalitățile ajung subiecte în literatura absurdului (II)</i>	250
Leția 11: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Dialogul • <i>Când personalitățile ajung subiecte în literatura absurdului (III)</i>	252
Leția 12: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Corespondența oficială • <i>Personalități în pagini de corespondență</i>	254
Leția 13: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Interviu • <i>Interviuri cu personalități</i>	256
Leția 14: FICȚIUNE ȘI REALITATE • Interviu • <i>Când personalitățile sunt premiate (I)</i>	258
Leția 15: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Discursul oratoric (I) • <i>Când personalitățile sunt premiate (II)</i>	260
Leția 16: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Discursul oratoric (II) • <i>Discursul sau arta de a vorbi în public</i>	262
Leția 17: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Textul juridico-administrativ – Curriculum Vitae (CV) • <i>Genii rebele</i>	264
Leția 18: LIMBĂ ȘI COMUNICARE • Arhaisme și regionalisme • <i>Limbajul personalităților în timp și în spațiu</i>	266
Leția 19: LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE • <i>Limbajul artelor (I)</i>	268
Leția 20: LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE • <i>Limbajul artelor (II)</i>	270
JURNAL DE ÎNVĂȚARE	272
TEST DE EVALUARE	272
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (1) • MIRCEA DRAGOȘ, <i>ESTI FĂURITĂ DIN VISE</i>	274
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (2) • ALINA CONSTANTINESCU, <i>CEL MAI MARE RESTAURANT DIN REIMS: McDONALD'S</i>	276
RECAPITULARE SEMESTRIALĂ (3) • BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA, <i>APUS DE SOARE</i>	278
TEZĂ – Semestrul al II-lea	280

RECAPITULARE FINALĂ

Leția 1: ION VALJAN, <i>CU GLASUL TIMPULUI</i> • Textul narativ (I)	282
Leția 2: ION VALJAN, <i>CU GLASUL TIMPULUI</i> • Textul narativ (II)	284
Leția 3: MIHAIL SADOVEANU, <i>JOCURI DE PRIMĂVARĂ</i> • Textul descriptiv	286
Leția 4: ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY, <i>MICUL PRINT</i> • Textul dialogat	288
Leția 5: LAURENȚIU BUDAŢ, <i>M-AM HOTĂRĂT SĂ DEVIN CÂINE</i> • Textul monologat	290
Leția 6: ION MINULESCU, <i>NU SUNT CE PAR A FI</i> • Textul poetic	292
Leția 7: VASILE ALECSANDRI, <i>CHIRIȚA ÎN PROVİNȚIE</i> • Textul dramatic	294
Leția 8: CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI • Textul nonliterar	296
Leția 9: RADU PARASCHIVESCU, <i>„NOȘTRI” ȘI „VOȘTRI” SE SCRIU CU UN SINGUR „I”. ÎNTOTDEAUNA</i> • Textul explicativ	298
Leția 10: CONCURS LITERAR „PRIMUL ROMAN” • Textul multimodal	300
TEST FINAL	302
RECOMANDĂRI DE LECTURĂ LA SFÂRȘITUL CELUI DE-AL DOILEA SEMESTRU	304

JOC ȘI JOACĂ

Conținuturi abordate:

- **Textul nonliterar:** Jocurile video
- **Textul narativ:** Italo Calvino, *Baronul din copaci*
- **Textul poetic:** Dan Norea, *Facerea lumii*
Ion Barbu, *După melci*
- **Textul dramatic:** Mihail Sebastian, *Jocul de-a vacanța*
- **Textul memorialistic:** J.W. Goethe, *Poezie și adevăr*
- **Literatura și celelalte arte:** Baletul *Spărgătorul de nuci*
- **Limbă și comunicare:** Derivarea și schimbarea valorii gramaticale
Relații semantice: sinonimia, antonimia, omonimia, polisemia
Erori semantice: paronimia, pleonasmul
Stilul direct. Stilul indirect.
Monologul
Eseul liber

Lecția 1

Textul nonliterar
Jocurile videoPre text

1. **Lucrați în echipe!** Alături de colegul/colega de bancă, numește, în ordine, primele trei cele mai bune jocuri pe calculator.

.....
.....
.....

2. Alegeți unul dintre acestea și, în maximum opt rânduri, realizați în caietul de clasă o descriere a regulilor acestui joc.

3. Citiți descrierile și discutați în ce situație ar putea fi folosită compunerea voastră.

Jucătoare de jocuri pe calculator,
bucuroasă de victorie

Con text

Citește cu atenție următorul text și apoi răspunde la cerințele de mai jos.

Întotdeauna părinții au încercat să își țină departe copiii de jocurile video, pe motivul că pierd vremea inutil și își strică vederea, însă numeroase cercetări în acest domeniu țin să sugereze că există și unele beneficii.

Astfel, specialiștii ne asigură că, pe termen lung în multe cazuri, jocurile video pot reduce anxietatea și stresul, pot restabili funcțiile motorii (în cazul celor cu probleme de mobilitate) și îmbunătățesc vederea, dar nu numai.

Să descoperim 7 dintre aceste beneficii surprinzătoare ale jocurilor video asupra sănătății copiilor noștri și, de ce nu, asupra sănătății adultului:

1. *Au efect terapeutic pentru copiii cu boli cronice*

Copiii diagnosticați cu boli grave precum autismul, depresia ori chiar boala Parkinson, ultimele două fiind în general specifice vârștelor înaintate, pot da semne de ameliorare a simptomelor dacă se joacă pe calculator, arată cercetările realizate în cadrul Universității din Utah.

De asemenea, jocurile video pot conferi sentimentul de putere, anduranță și spiritul de luptător, elemente esențiale de care avem nevoie pentru a supraviețui în situații limită și cu resurse limitate, pentru a trece cu bine peste încercările vieții.

2. *Preșcolarii își dezvoltă mai bine capacitatea motorie*

Probabil nu ți se pare cea mai eficientă metodă prin care să îți înveți copilul să fie mai activ, însă dacă îți lași copilul în fața ecranului TV jucându-se jocuri interactive specifice vârștei sale, acestea îl pot ajuta să aibă un mai bun control asupra abilităților motorii, sunt de părere cercetătorii australieni.

3. *Jocurile video reduc stresul și depresia*

Un studiu efectuat pe subiecți care sufereau de stres și depresie relevă că aceștia și-au exprimat mai ușor frustrarea și agresivitatea jucând jocuri video, astfel înregistrându-se o îmbunătățire a stării lor generale.

Fragment din articolul 7 efecte benefice ale jocurilor video, de Paula Rotaru, preluat de pe www.csid.ro

1. Utilizând DEX-ul sau un dicționar de neologisme, indică sinonimele următoarelor cuvinte: *anxietatea, beneficii, ameliorare, anduranță, abilități, frustrare.*

.....
.....

2. Transcrie din textul citat un fragment de unu-două rânduri, în care sunt menționate bolile asupra cărora jocurile pe calculator au un efect terapeutic.
.....
.....
3. Încercuiește, pe textul citat, trei cuvinte care exprimă stări sufletești/trăsături umane pozitive și trei care exprimă stări negative.
4. Notează, pe caietul de clasă, următoarele elemente ale situației de comunicare, identificate în textul citat: emițătorul, receptorul, mesajul, codul, contextul.
5. Încercuiește răspunsul corect.
Scopul textului citat este:
a. să informeze cititorii; **b.** să popularizeze mesajul; **c.** să delecteze cititorii.
Tipul textului citat este:
a. argumentativ; **b.** descriptiv; **c.** narativ.
Relația cu cititorul este:
a. familiară; **b.** oficială; **c.** nu există.
6. Notează, într-un enunț, cele trei beneficii ale jocului pe calculator, prezentate în fragmentul citat.
.....
.....
7. În perechi, răspundeți la următoarele cerințe.
  - a. Extrage din textul citat doi conectori logici și explică rolul acestora în fragmentul citat.
.....
.....
.....
  - b. Evidențiază mărcile subiectivității, identificate în textul citat.
.....
.....
  - c. Transcrie din textul citat două sintagme/grupuri de cuvinte, utilizate de autoare cu scop persuasiv.
.....
.....
  - d. Ilustrează, pe baza textului, conceptul operațional de **claritate**.
.....
.....
8. Discutați, în grupe de patru-șase elevi, pentru a lua o poziție referitoare la punctul de vedere exprimat în articolul citat. Notați, pe caietul de clasă, patru argumente care să susțină punctul vostru de vedere.
9. În grupe, realizați un articol, pe o foaie distinctă, care să exprime punctul de vedere argumentat mai sus și care să apară pe un site pentru mămici, pe un site despre jocuri pe calculator sau pe un site educativ, la alegere.

Extra text

Proiect. Imaginează-ți că ești inventator și ai creat cel mai bun joc de calculator al tuturor timpurilor. Alcătuiește, în 150-200 de cuvinte, o descriere a jocului creat de tine, care să cuprindă informații despre tipul de joc, regulile jocului, jucători, durata jocului etc.

Lecția 2

ITALO CALVINO, *BARONUL DIN COPACI*

Înțelegerea textului

Lumea jocului

Pre text

Lucrați în perechi! Povestește-i colegului/colegei de bancă ultima ceartă dintre tine și părinții tăi. În discuție, vei menționa: locul și timpul conflictului, participanții, motivul de la care a pornit cearta, sentimentele trăite de tine, sentimentele pe care crezi că le-au simțit părinții tăi.

Copii jucându-se,
Nikolai Bogdanov Belski

Con text

Citește cu atenție textul de mai jos și apoi răspunde la cerințele care urmează.

La 15 iunie 1767, Cosimo Piovasco di Rondò, fratele meu, a stat pentru ultima oară la masă în mijlocul nostru. Mi-aduc aminte de parcă s-ar fi petrecut azi. Ne aflăm în sufrageria vilei noastre din Ombrrosa: ferestrele încadrau ramurile stufoase ale uriașului gorun din parc. Era douăsprezece, ora la care familia noastră, după o veche tradiție, stătea la masă, deși printre nobili se încetățenise moda, venită de la curtea nu prea matinală a Franței, de a prânzi pe la jumătatea după-amiezii. Țin minte că bătea vântul dinspre mare și frunzele fremătau. Cosimo zise:

— *Am spus nu vreau și gata! și împinse farfuria cu melci. Nici că se pomenise vreodată o nesupunere mai gravă. [...]*

Abia mai târziu mi-am dat seama de această acumulare treptată de resentimente față de familie: pe atunci aveam opt ani, luam totul în joacă, iar războiul pe care noi, cei mici, îl duceam împotriva celor mari era cel obișnuit al tuturor copiilor; nu-mi dădeam seama că încăpățânarea fratelui meu ascundea lucruri mai adânci. [...]

N-a trecut mult și l-am văzut, pe fereastră, cum se cățăra în gorun. Deși nu avea decât doisprezece ani, era îmbrăcat și pieptănat foarte îngrijit, așa cum voia tata să te prezinți la masă: păr pudrat și cu panglică la coadă, tricorn, jabou de dantelă, frac verde cu coadă, pantaloni de culoarea nalbei, sabie mică și ghetre lungi, de piele albă, până la jumătatea pulpei, singura concesie față de un port mai potrivit vieții noastre de la țară.

Italo Calvino, *Baronul din copaci*

1. Lucrați în echipe! Discutați despre impresia pe care v-a făcut-o titlul textului și apoi comentați-l în maximum trei rânduri. Câștigă echipa care a oferit cea mai inspirată explicație.

.....
.....
.....

2. Indică tema textului, precizând doi termeni/două sintagme din text care ți-au sugerat această temă.

.....

3. Încercuiește, în fiecare dintre enunțurile următoare, tiparul/tiparele textuale corespunzătoare secvențelor textului citat.

a. În primul paragraf al textului apare/apar: tiparul dialogat, tiparul descriptiv, tiparul narativ, tiparul monologat.

- b. În al doilea paragraf al textului apare/apar: tiparul dialogat, tiparul descriptiv, tiparul narativ, tiparul monologat.
- c. În al treilea paragraf al textului apare/apar: tiparul dialogat, tiparul descriptiv, tiparul narativ, tiparul monologat.

4. Transcrie, din textul citat, câte doi indici spațiali și temporali.

.....

.....

5. Găsește câte două verbe aparținând timpurilor imperfect, perfect simplu și perfect compus. Explică, în aproximativ 50 de cuvinte, scopul utilizării acestora în fragmentul citat.

.....

.....

.....

.....

6. Stabilește cărui moment al subiectului îi aparține fragmentul citat.

Fragmentul citat aparține ....., deoarece .....

.....

.....

7. Formulează câte o idee principală pentru fiecare dintre cele trei paragrafe ale textului citat.

1	
2	
3	

8. Realizează, în 60-80 de cuvinte, rezumatul fragmentului citat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Precizează două reguli pe care le-ai urmat în realizarea rezumatului.

I .....

II .....

Extra text

- 1. Imaginează-ți motivul pentru care băiatul refuză farfuria cu melci. Alcătuește, în 200-250 de cuvinte, o compunere narativă, în care să relatezi întâmplarea care l-a determinat să nu mai consume acest fel de mâncare.
- 2. **Pentru portofoliul tău!** Citește romanul *Baronul din copaci* de Italo Calvino și alcătuește o fișă de lectură după modelul învățat la clasă.

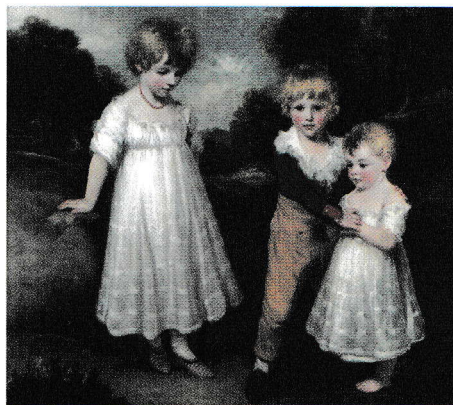
Lecția 3

ITALO CALVINO, *BARONUL DIN COPACI*

Analiză și interpretare

*Lumea jocului*Pre text

1. Imaginează-ți că ești scriitor și povestește, în 150-200 de cuvinte, cum ar arăta o zi obișnuită din viața unor copii din secolul al XVIII-lea. Te poți ajuta de tabloul alăturat, realizat de pictorul englez John Hoppner (1758-1810).
2. Citește-ți compunerea în fața clasei și discută cu colegii ce asemănări și deosebiri apar între copilăria secolului al XVIII-lea și cea a copiilor de azi.

Copiii familiei Sackville,
John Hoppner

Con text

Recitește fragmentul citat în lecția anterioară și răspunde la cerințele de mai jos.

1. Notează cu A (adevărat) sau cu F (fals) următoarele afirmații. Corectează, în spațiile punctate, afirmațiile considerate greșite de tine.
  - a. Autorul textului este Italo Calvino. (...)
.....
  - b. Naratorul textului este chiar autorul textului. (...)
.....
  - c. Naratorul textului poartă numele de Cosimo Piovasco di Rondò. (...)
.....
  - d. Naratorul textului este un copil de opt ani. (...)
.....
  - e. Naratorul textului este subiectiv. (...)
.....
2. Povestește oral subiectul romanului *Baronul din copaci* de Italo Calvino.
3. Extrage din textul citat un fragment în care naratorul își exprimă părerea despre evenimentele narate.
.....
.....
.....
4. De ce crezi că naratorul romanului este Biaggio? Oferă două argumente în sprijinul opiniei tale.
.....
.....
.....
5. Precizează care sunt personajele care apar în fragmentul citat.
.....

6. Menționează, pentru fiecare personaj identificat, câte două trăsături fizice sau morale, care se pot desprinde din fragmentul citat.

Personaj: ..... **Personaj:** .....

Trăsături: ..... **Trăsături:** .....

7. Ilustrează, cu exemple din text, tipurile de caracterizare care apar în fragmentul dat.

8. Exprimă-ți, în 30-50 de cuvinte, părerea despre atitudinea lui Cosimo față de părinți și despre decizia lui de a se urca în copac.

9. Crezi că urcarea personajului în copac are și alte semnificații, mai profunde? Argumentează-ți punctul de vedere.

10. Explică, pe rândurile de mai jos, la ce fel de război se referă naratorul când spune că *războiul pe care noi, cei mici, îl duceam împotriva celor mari era cel obișnuit al tuturor copiilor.*

11. Comentează, în 30-50 de cuvinte, fragmentul următor, având în vedere acțiunea întregului roman: *nu-mi dădeam seama că încăpățânarea fratelui meu ascundea lucruri mai adânci.*

Extra text

- Utilizând manualul de limba română, un dicționar de terminologie literară sau internetul, realizează o fișă teoretică în care să definești următorii termeni: **narator-martor**, **narator-personaj**, **narator-alter ego** al autorului.
- Scrie o compunere de 250-300 de cuvinte în care să-ți exprimi părerea despre limita dintre joc și realitate/seriozitate, așa cum este aceasta înțeleasă de copii și, respectiv, de părinți.

Știi că?

Trama reprezintă subiectul propriu-zis al unei opere literare, al unei piese de teatru sau al unui film, acțiunea, intriga pe care se țin evenimentele operei respective.

Lecția 4

ITALO CALVINO, *BARONUL DIN COPACI*

Analiză și interpretare

Parteneri de joacă

Pre text

1. Notează, în caietul de clasă, într-un minut, zece cuvinte pe care le asociezi cu substantivul **prietenie**. Citește cuvintele în fața clasei.
2. Pornind de la cuvintele care s-au repetat la exercițiul anterior, discutați, în grupe de 3-5 elevi, despre importanța partenerilor de joacă în copilărie și în adolescență.

Căsuță în copac, Erik R. Davis

Con text

Citește cu atenție textul de mai jos și apoi răspunde la cerințele care urmează.

— Nu, Mino, du-mă acolo! I-am rugat. Nu trebuie să fii supărat pe mine din pricina melcilor; erau scârboși, dar n-am mai putut răbda să-i aud strigând întruna!

Cosimo se înfrupta din tort.

— O să te pun la încercare, zise el, trebuie să-mi dovedești că ești de partea mea, nu a lor.

— Spune-mi tot ce vrei să fac.

— Să-mi faci rost de niște frânghii lungi și tari, cu care să m-ajut, legănându-mă, când trec dintr-un copac într-altul; și să-mi aduci un scripete, cârlige și cuie din alea mari...

— Dar ce-ai de gând să faci? O macara?

— Trebuie să transportăm sus multe lucruri, vedem noi după aia: scânduri, trestii...

— Vrei să construiești o casă în copac? Unde?

— Dacă va fi cazul. Locul o să-l alegem. Între timp, adresa mea e acolo, în stejarul acela scorburos. O să cobor coșulețul cu funia și tu o să poți să-mi pui înăuntru tot ce-o să-mi trebuiască.

— Păi de ce? Vorbești ca și cum ai rămâne cine știe cât timp ascuns... Nu crezi c-or să te ierte?

Se întoarse spre mine, stacojiu la față:

— Ce-mi pasă mie dacă or să mă ierte? Și-apoi nu m-ascund câtuși de puțin: mie nu mi-e frică de nimeni! Ți-e teamă să m-ajuti?

Italo Calvino, *Baronul din copaci*

1. Precizează sinonimele următoarelor cuvinte extrase din textul citat: *răbda*, *se înfrupta*, *stacojiu*, *frică*.
.....
2. Identifică tiparul textual utilizat în fragmentul citat și precizează rolurile acestuia într-un text literar.
.....
.....
3. Explică relația dintre cele două personaje, așa cum apare aceasta în fragmentul citat.
.....

4. Stabilește evenimentul la care face referire personajul în ultima replică a textului: *Ce-mi pasă mie dacă or să mă ierte?*...

.....
 .....

5. Motivează atitudinea celor două personaje față de situația în care se află.

Atitudinea lui Cosimo: .....

Atitudinea lui Biaggio (narratorul): .....

6. Pune-te în locul personajelor. Tu ce ai face în situația lor? Explică în 30-50 de cuvinte.

.....
 .....

7. Cum crezi că s-ar putea rezolva conflictul dintre Cosimo și tatăl său? Propune două abordări diferite de cea aleasă de Cosimo.

.....
 .....

8. Citește nota alăturată care cuprinde câteva tipuri de conflicte frecvente în literatură. Pornind de la această clasificare și de la fragmentul citat, ilustrează, în aproximativ 50 de cuvinte, tipologia conflictului în romanul *Baronul din copaci*.

.....
 .....

Conflictul este o structură textuală specifică operelor epice și dramatice care constă în ciocnirea de interese, de fapte, de caractere între două personaje sau între grupuri de personaje ori în conștiința aceluiași personaj.

Conflictul exterior presupune înfruntarea dintre două personaje dintr-un grup de personaje cu interese, dintre concepții, idei diferite.

Conflictul interior este determinat de tendințele contradictorii manifestate la nivelul conștiinței aceluiași personaj.

Extra text

Alcătuiește o compunere narativă de 250-300 de cuvinte, cu titlul *Căsuța din copac*. În realizarea compunerii, vei respecta următoarele cerințe:

- textul va avea un narator-personaj;
- ca tipare textuale, vei utiliza narațiunea și descrierea;
- vei preciza doi indici spațio-temporali;
- compunerea va avea minimum două personaje;
- compunerea va avea final deschis.

Știi că?

După o clasificare tematică, conflictele ar putea fi:

- conflict între doi oameni (de exemplu: *bun vs. rău*);
- conflict între om și Dumnezeu;
- conflict între om și soartă;
- conflict între om și natură;
- conflict între om și societate;
- conflict între om și sine;
- conflict între om și supranatural;
- conflict între om și tehnologie (conflict modern).

Lecția 5

ITALO CALVINO, *BARONUL DIN COPACI*

Analiza și interpretarea textului

*Parteneri de joacă*Pre text

1. **Lucrați în echipe!** Discutați despre modalitățile preferate de petrecere a timpului liber ale: copiilor de 8-12 ani, adolescenților de 14-16 ani, tinerilor, adulților, bătrânilor.
2. Găsește, alături de colegii de echipă, trei jocuri în aer liber pe care le poți juca la orice vârstă.

Leagănul, Nicolas Lancret

Con text

Citește cu atenție textul de mai jos și apoi răspunde la cerințele care urmează.

Acum se tutuiau amândoi, dar ea fusese aceea care începuse.

— *Și scrânciobul al cui e? întrebă ea, așezându-se în scrânciob cu evantaiul deschis în mână.*

— *Scrânciobul e al tău, preciză Cosimo, dar, întrucât e legat de creanga asta, tot de mine depinde.*

De aceea, când atingi pământul cu picioarele ești pe teritoriul tău, dar când te ridici în văzduh ești pe-al meu.

Ea își făcu vânt și își luă zborul, ținându-se strâns cu mâinile de funii. Cosimo sări pe creanga groasă de care atârna scrânciobul, apucă frânghiile și începu s-o legene. Scrânciobul zbura tot mai sus. [...]

Lângă scrânciobul Violei se afla altul, atârnat de aceeași creangă, dar tras sus și înnodat, ca să nu se ciocnească între ele. Cosimo își dădu drumul de pe creangă, apucându-se de una dintre funii, exercițiu în care se dovedi foarte îndemânat, deoarece mama ne pune să facem multă gimnastică, ajunse la nod și îl desfăcu, se instalează în scrânciob în picioare și, ca să-și facă vânt, își deplasă greutatea corpului, îndoindu-și genunchii și aplecându-se înainte. În felul acesta se avânta din ce în ce mai sus. [...]

Viola coborî din leagăn și începu să împingă ușurel scrânciobul lui Cosimo.

— *Uh!*

Înhățase brusc scăunașul pe care fratele meu stătea în picioare și-l răsturnase. Noroc însă că el se ținea cu nădejde de funii! Altfel s-ar fi prăbușit la pământ ca un nătâng!

— *Trădătoareo! îi strigă Cosimo și se cățăără sus, încleștându-se de cele două funii.*

Italo Calvino, *Baronul din copaci*

1. Identifică personajele care apar în acest fragment.
.....
2. Explică rolul semnului exclamării în secvența: *Noroc însă că el se ținea cu nădejde de funii! Altfel s-ar fi prăbușit la pământ ca un nătâng.*
.....
.....

3. Prezintă semnificația unei figuri de stil identificată în secvența de la exercițiul anterior.
.....
.....
4. Exprimă-ți, în 30-50 de cuvinte, părerea despre semnificația citatului: *Acum se tutuiau amândoi, dar ea fusese aceea care începuse* în conturarea relației dintre personajul masculin și cel feminin. În răspunsul tău, poți face trimiteri la acțiunea întregului roman.
.....
.....
.....
.....
5. Formulează, în 30-50 de cuvinte, un punct de vedere personal cu privire la nevoia copiilor de a-și delimita spațiul personal (*teritoriul*).
.....
.....
.....
6. Imaginează-ți trei posibile motive pentru care Viola vrea să îl răstoarne pe Cosimo din scrânciob. Discutând cu colegii, selectați-le pe cele mai potrivite.
• .....
• .....
• .....
7. Fragmentul citat prezintă prima întâlnire dintre Cosimo și Viola. Explică, în aproximativ 50-70 de cuvinte, cum se reflectă tema **iubirii** în roman, având în vedere importanța acestei prime întâlniri.
.....
.....
.....
.....
8. Pornind de la toate fragmentele citate, notează cinci argumente care încadrează textul *Baronul din copaci* de Italo Calvino la tema **joc și joacă**.
.....
.....
.....
.....

Extra text

1. Ilustrează, într-un eseu de 200-250 de cuvinte, cum se reflectă tema **jocului** în romanul *Baronul din copaci* de Italo Calvino.
2. Scrie un eseu de 150-200 de cuvinte, cu titlul *Parteneri de joacă*. În compunerea ta, poți să te referi la cine sunt partenerii de joacă ai unui copil, cum îi selectează acesta, cât timp durează relația lor etc.